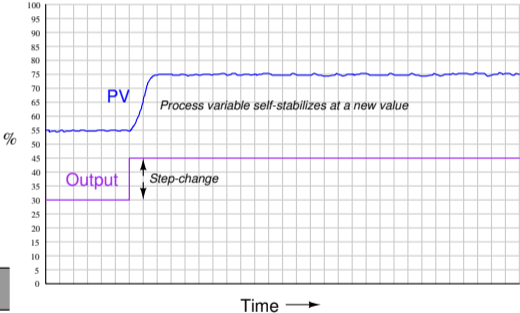
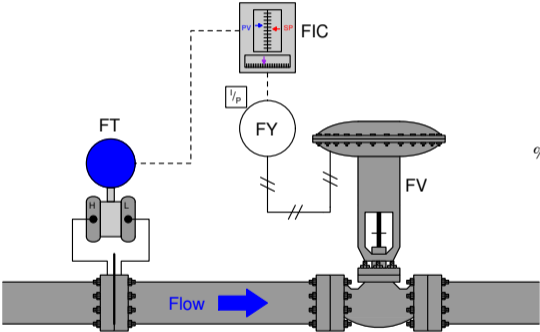
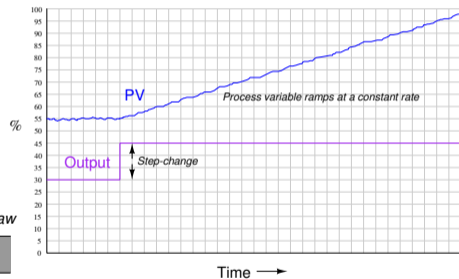
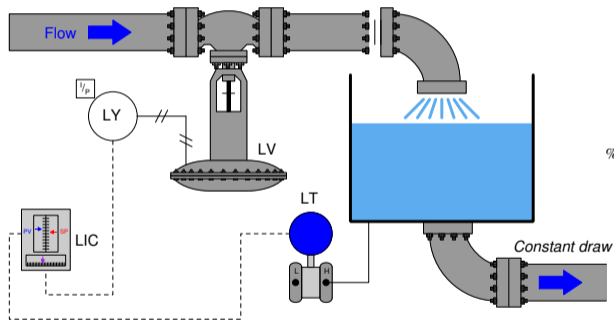

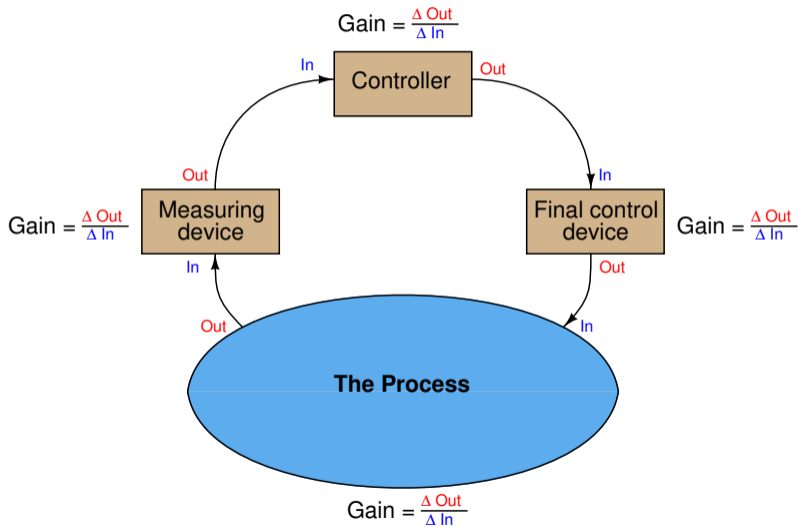
Selvregulerende prosess

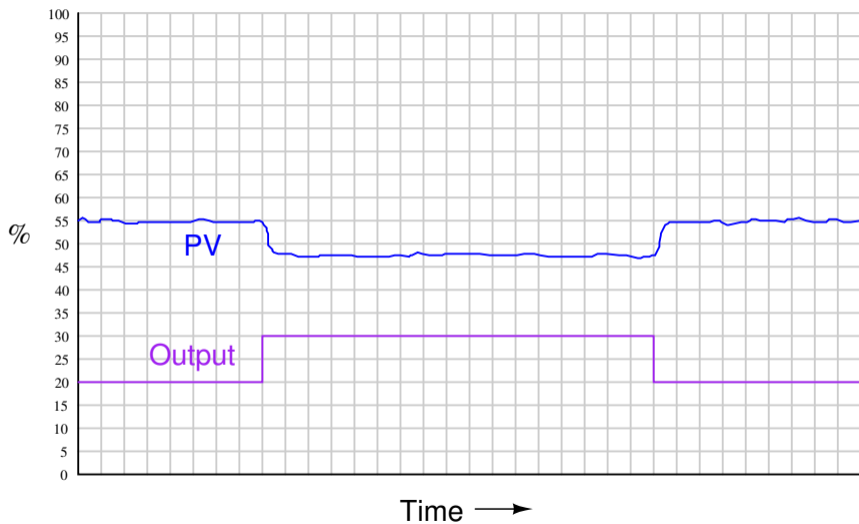
Integrerende prosess

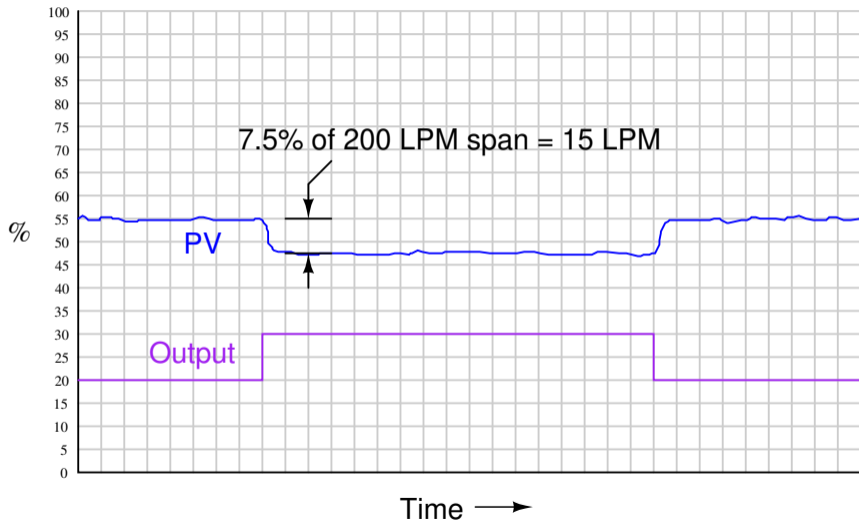
Prosessforsterkning

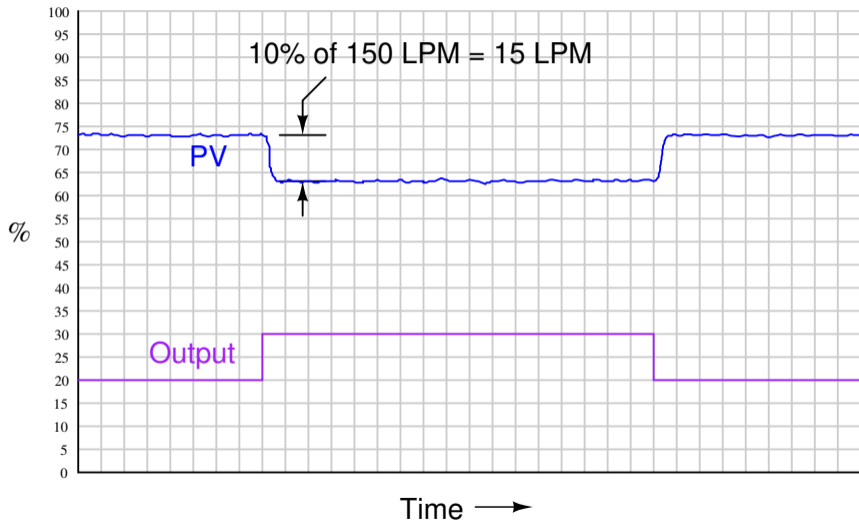
Prosessforsterkning

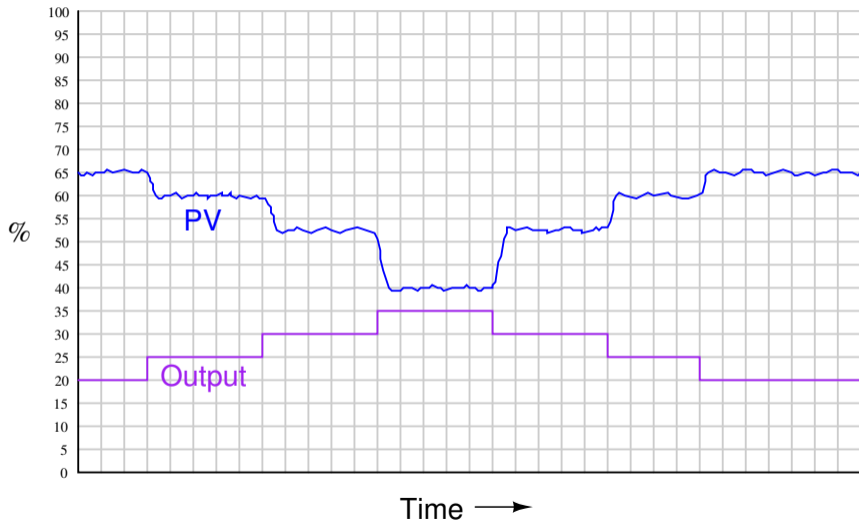
Prosessforsterkning

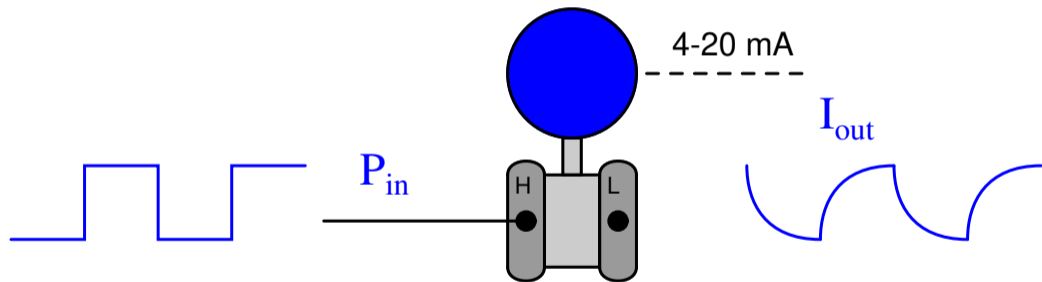
Prosessforsterkning

Prosessforsterkning

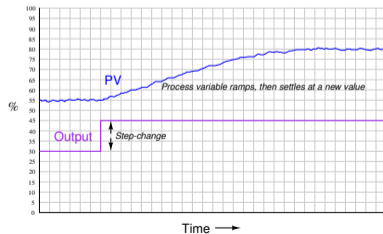
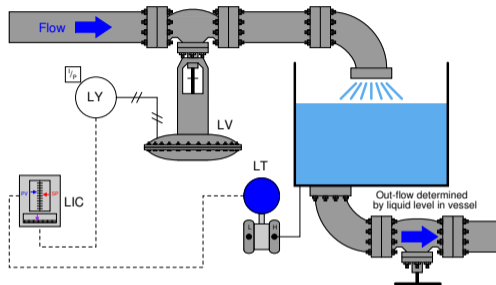

Prosessens tidskonstant

Tidskonstant

$$\frac{dT}{dt} = -k(T - T_{ambient})$$

Where,

T = Temperature of liquid in cup

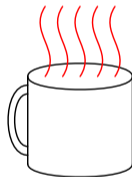
$T_{ambient}$ = Temperature of the surrounding environment

k = Constant representing the thermal conductivity of the cup

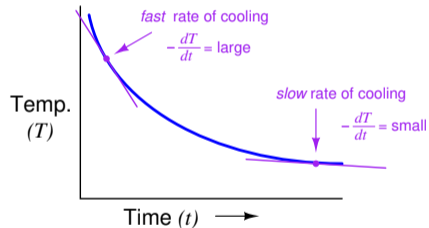
t = Time

Newton's avkjølingslov

Cup of hot liquid

Newton's Cooling Law

$$T = (T_{initial} - T_{final}) \left(e^{-\frac{t}{\tau}} \right) + T_{final}$$

Where,

T = Temperature of liquid in cup at time t

$T_{initial}$ = Starting temperature of liquid ($t = 0$)

T_{final} = Ultimate temperature of liquid (ambient)

e = Euler's constant

k = Constant representing the thermal conductivity of the cup

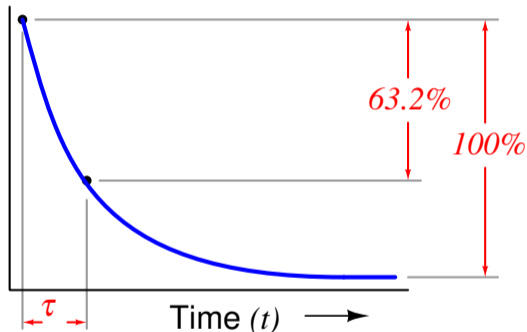
τ = Time constant of the system

Prosentviske verdier på ulike tidspunkt i et sprang

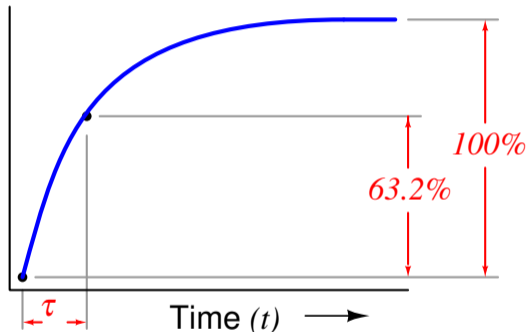
Time	Percent of final value	Percent change remaining
0	0.000%	100.000%
τ	63.212%	36.788%
2τ	86.466%	13.534%
3τ	95.021%	4.979%
4τ	98.168%	1.832%
5τ	99.326%	0.674%
6τ	99.752%	0.248%
7τ	99.909%	0.091%
8τ	99.966%	0.034%
9τ	99.988%	0.012%
10τ	99.995%	0.005%

Grafisk representasjon av tidskonstant

Fallende variabel

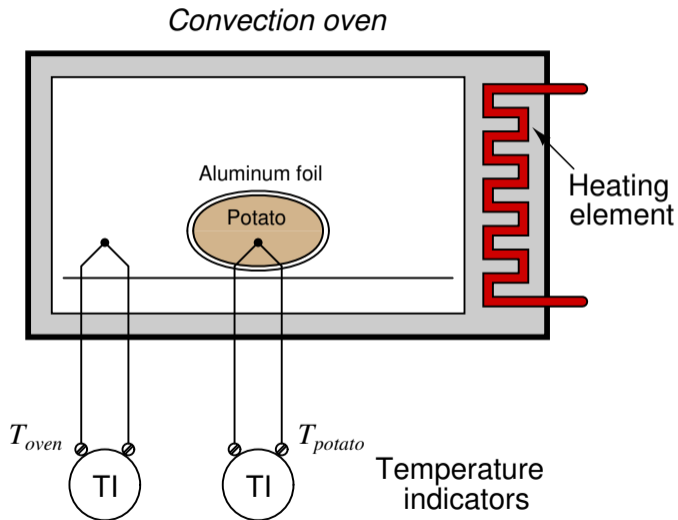

Økende variabel

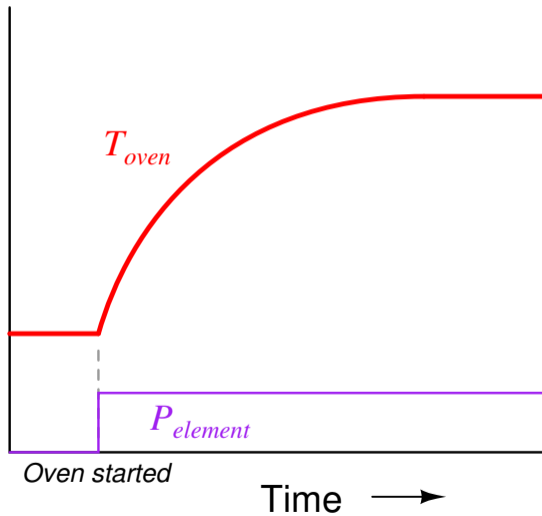

One "time constant" (τ) is the amount of time required for the variable to change 63.2% of the way from its starting point to its ultimate (terminal) value

Flere tidskonstanter (høyere ordens prosesser)

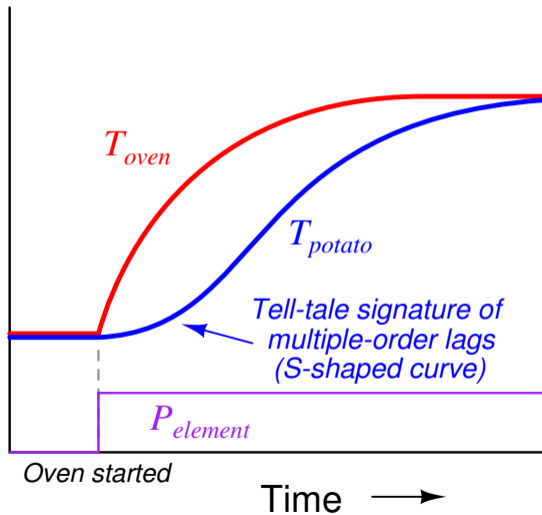

Flere tidskonstanter (høyere ordens prosesser)

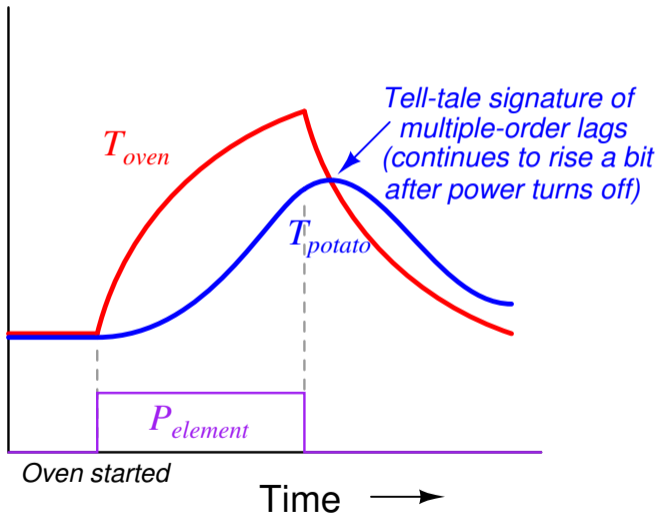

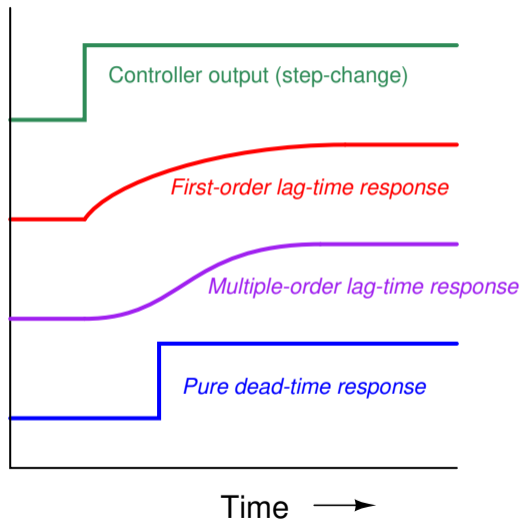
Flere tidskonstanter (høyere ordens prosesser)

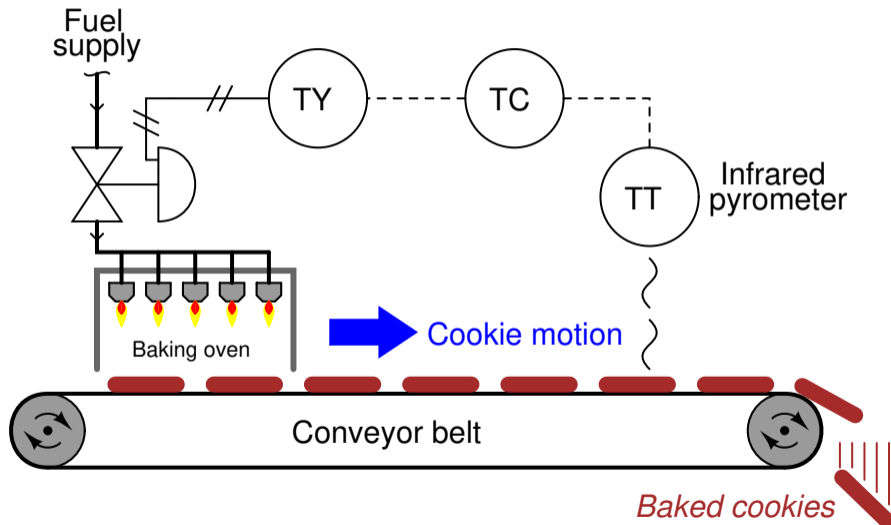
Flere tidskonstanter (høyere ordens prosesser)

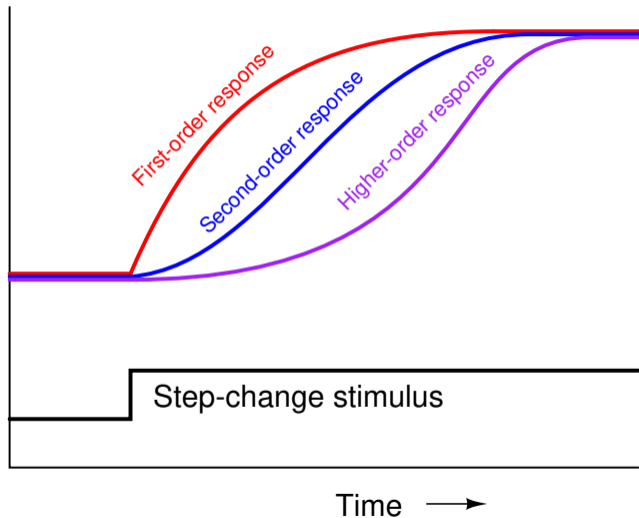
Dødtid

Dødtid eller transporttid

Tilsynelatende dødtid

Før du tuner

Rett tundede regulatorer kan:

- ▶ øke produktiviteten
- ▶ minke slitasje på utstyr
- ▶ øke prosessikkerheten

Det vil si at ved å tukle med en regulator kan du oppnå det motsatte.

Å justere PID-parameter er nesten alltid en dårlig ide for å fikse en ustabil reguleringsløyfe. Feil ligger som regel i eksterne komponenter.

Før du tuner

- ▶ Identifiser operasjonelle behov. Hvordan vil operatørene at systemet responderer
- ▶ Identifiser prosess og system farer før du manipulerer sløyfen
- ▶ Identifiser om det er et tuning, instrument eller design problem.

Oprasjonelle behov

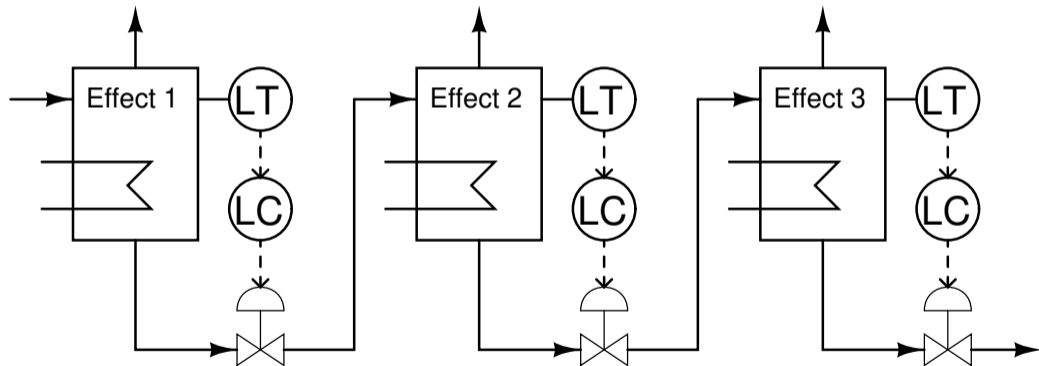
Hva en ønsker å oppnå:

- ▶ liten forandring i PV ved endring i belastning
- ▶ rask respons på forandringer i SP
- ▶ minimum oversving/undersving/oscilleringer som følge av belastning eller SP forandring
- ▶ et minimum av ventil hastigheter (for liten effekt på oppstrøms eller nedstrøms prosesser)

effekt på oppstrøms og nedstrøms prosesser

A multi-effect evaporator system

Identifisering av prosess og systemfarer

- ▶ Lekeprosesser på skolen gir ikke trening i å identifisere eventuelle prosess eller system farer
- ▶ en tilbakekoblet sløyfe står somregel ikke alene i prosessindustien
- ▶ hvor fort og hvor langt kan PV varieres (spør operatører)
- ▶ har sløyfen kaskade eller foroverkobling?
- ▶ er dette en normal dag?

Finne feil i sløyfen

- ▶ når oppstod feilen (plutselig eller har vært der lenge.
- ▶ PID innstillinger kan ikke fult ut kompensere for dårlig instrumentering

Når en skal finne feil i reguleringsløyfe:

- ▶ når oppstod feilen (plutselig eller har vært der lenge.
- ▶ PID innstillinger kan ikke fult ut kompensere for dårlig instrumentering

Sjekk følgende

- ▶ Har PV forstyrrelser/støy
- ▶ "henger" stemmen på reguleringsventilen?
- ▶ Hvilken type prosess er det?
- ▶ Prosessforsterkning stabil over hele range?
- ▶ prosessens tidsforsinkelse
- ▶ Dødtid

Noen siste tips

- ▶ Dokumenter arbeidet, før og etter du startet med sløyfen
- ▶ Ikke gjør deg avhengig av autotune

Utføresle av selve tuningen

Dette gjøres ved hjelpav håndbok.